

Editen una nova guia de planificació de l'entorn urbà per reduir accidents de vianants i ciclistes

- El secretari d'Infraestructures i Mobilitat, Isidre Gavín, ha presentat, en el marc de la Setmana Europea de la Mobilitat Sostenible, la 'Guia pràctica de facilitats per a la circulació de vianants en zones urbanes'
- Es tracta d'un document viu, adreçat a les administracions locals i comarcals, que estableix recomanacions i pautes d'actuació en l'espai públic per a facilitar la mobilitat de vianants i ciclistes i reduir els accidents
- A Catalunya, al voltant del 30% de morts en zona urbana són vianants, mentre que els vianants morts en carreteres arriba al 20%

El secretari d'Infraestructures i Mobilitat, Isidre Gavín, ha presentat la nova [Guia pràctica de facilitats per a la circulació de vianants en zones urbanes, elaborada pel Departament de Territori i Sostenibilitat](#). Es tracta d'un “**document viu**” que s'adreça a les administracions del món local i comarcal perquè hi facin aportacions i suggeriments atenent a les seves necessitats concretes.

La Guia estableix un conjunt de pautes al voltant de les actuacions en infraestructures i equipaments en àrees urbanes necessàries per minimitzar accidents de vianants i ciclistes. L'objectiu és que es converteixi en un document de referència per als professionals vinculats a l'arquitectura, l'enginyeria i la planificació urbana, i per a les administracions territorials i a l'hora de dissenyar l'espai urbà amb criteris sostenibles que prioritzin la seguretat.

Es calcula que prop de la meitat de les morts per accidents de trànsit (42%) corresponen a vianants. En concret, a Catalunya, la xifra de vianants morts se situa en el 30% en zona urbana, mentre que en carreteres arriba al 20%.

Noves prioritats de la mobilitat

En termes globals, la guia proposa un conjunt d'accions i recomanacions per tal d'avançar en els següents objectius:

- Eliminar les barreres urbanes.
- Facilitar zones d'ombra i descans.
- Crear espais urbans de qualitat, ben il·luminats que convidin a caminar.
- Facilitar accessos de vianants a empreses i àrees d'activitat.
- Promoure el caminar des d'edats primerenques facilitant l'accés caminant als centres escolars.
- Facilitar l'accessibilitat als mitjans de transport públic.

Quinze aspectes a considerar

En concret, la Guia incideix en quinze aspectes a tenir en compte a l'hora de planificar les ciutats amb el focus orientat cap a la seguretat dels vianants i ciclistes:

L'espai per als vianants: La Guia defineix la bombolla espacial del vianant com aquella distància preferida de la visió sense obstacles en el sentit de la marxa mentre es camina en diverses circumstàncies. Això és útil per al dissenyador per calcular la quantitat d'espai lliure necessari per mantenir un grau de confort raonable per als vianants.

La seguretat: La velocitat de circulació dels vehicles és un dels factors més importants en la seguretat viària dels vianants. Augmenta tant el risc d'accidents com la seva gravetat. En aquesta guia s'analitzen les diferents opcions de disseny per a pacificar el trànsit a les zones urbanes, reduir l'amplada dels carrils de circulació, desplaçament de l'eix de la trajectòria dels vehicles, carrers de convivència i carrers per a vianants, elevacions de la calçada per a reduir la velocitat dels vehicles, rotondes per frenar els cotxes en les interseccions,

paviments alternatius, avançaments de la vorera en els passos pera vianants o mesures paisatgístiques i de plantació d'arbres.

Les facilitats per als vianants: Les investigacions han demostrat que les instal·lacions per als vianants ben dissenyades i mantingudes fomenten un nombre més elevat de desplaçaments a peu. El document proposa treballar en aquests aspectes:

- Dispositius de control i pacificació del trànsit.
- Voreres i itineraris per als vianants.
- Carrers de convivència vianants – vehicles.
- Nuclis antics i carrers de vianants.
- Paviments, materials, textures, reixes, escossells.
- Passos per a vianants.
- Passarel·les i passos inferiors.
- Guais i rampes per a vianants.
- Semàfors per a vianants, prioritats i disseny.
- Guais per a vehicles.
- Escales, rampes i ascensors.
- Mobiliari urbà.
- Paisatge i protecció climàtica.
- Senyalització visual i sonora.
- Enllumenat adaptat al vianant.
- Protecció i senyalització d'obres.

Espai públic: A les ciutats, l'espai públic és un bé escàs que gairebé ha quedat absorbit per la utilització del vehicle privat fins a un 75%. La seva recuperació per als vianants, bicicletes i transport públic és fonamental per assegurar la comoditat i seguretat del vianant així com la necessària sostenibilitat de la ciutat. El document proposa treballar en les línies següents:

- La vorera i els itineraris per als vianants.
- Els carrers de convivència.
- El carrer per a vianants.
- Les places urbanes.
- L'estacionament de vehicles.

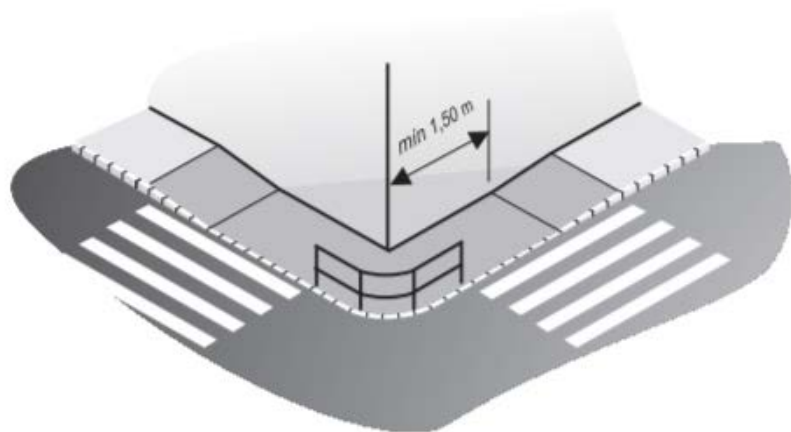
Paviments: El paviment de la via pública haurà de contribuir a fer llegible i facilitar la comprensió de la distribució funcional de l'espai, millorant la percepció dels usuaris i la seva seguretat. Caldrà diferenciar mitjançant ritmes, colors, materials o textures de cadascun dels elements funcionals de la via pública. Els itineraris adaptats hauran de disposar de paviments podotàctils de color

contrastat amb el color del paviment que l'envolti, i es col·locaran als diferents elements dels espais públics. Així, es treballarà en les línies següents:

- Materials i textures
- Reixes i registres
- Escossells

Guals per a vianants: El document aposta per treballar en les modificacions de les voreres i vorades de les vies públiques, mitjançant plans inclinats que comuniquen nivells diferents, que faciliten als vianants l'encreuament de les calçades destinades a la circulació de vehicles. Proposa recomanacions en els següents tipus de gual:

- Gual de ressalt
- Gual de tres rampes
- Gual de dues rampes
- Gual d'una rampa
- Gual en cantonada
- Guals per a vehicles

Passos per a vianants: La Guia alerta que si no estan correctament dissenyats, si la visibilitat no és la correcta, si hi ha obstruccions de les línies visuals o si no es limita la velocitat del vehicle al acostar-se, la seguretat del vianant pot quedar afectada. Perquè els passos per a vianants siguin eficaços, s'han d'ubicar i dissenyar d'acord amb un bon criteri i determinades pautes de localització basades en un procés d'anàlisi de la situació concreta. Proposa treballar en els aspectes següents:

- Traçat i dimensions dels passos per a vianants.
- Avançament de la vorera en el pas per a vianants.
- Passos de vianants de ressalt.
- Les plataformes per a vianants.
- Illots per a vianants a la mitjana.
- Els semàfors per a vianants.
- Els vianants a les rotondes.
- Cruïlles en T modificades.
- Passarel·les superiors.
- Passos soterranis.
- Paviments dels passos per a vianants.

Parades de autobús, pals i marquesines: Sempre que la parada es trobi en un carrer amb línia d'aparcament o existeixi una línia d'aparcament anterior a la parada s'incorporarà una plataforma d'embarcament excepte en aquells casos en què el carril d'aparcament s'utilitzi únicament en determinades franges horàries. La longitud de la plataforma d'embarcament serà com a mínim de 12 metres i 1,8 metres de profunditat. Les peces que formin la plataforma d'embarcament estaran fixades a la calçada.

Escales, Rampes i ascensors: La guia estableix les característiques recomanades que han de tenir els elements següents:

- Escales
- Rampes
- Passamans

- Escales mecàniques i rampes o tapissos rodants
- Ascensors

Mobiliari urbà: El document detalla els criteris d'ubicació a seguir perquè es redueixin al mínim les molèsties durant els desplaçaments dels vianants, incidint en els aspectes següents:

- Bancs.
- Elements restrictius del pas de vehicles.
- Aparcaments per a bicicletes.
- Contenidors.
- Aparcament de motocicles i ciclomotors.
- Terrasses.

Senyalització urbana per a vianants: Ha de garantir el dret de totes i cadascuna de les persones a una orientació i mobilitat autònomes i independents, així com a accedir a la informació, comunicació i interacció bàsica necessària per a la seva utilització. No ha d'exigir esforços de localització, atenció ni comprensió. La Guia recomana actuar en:

- La senyalització vertical i horitzontal.
- La senyalització tàctil.

Protecció i senyalització d'obres: Davant de qualsevol tipus d'obra en la via pública, s'haurà de garantir la no interrupció de la continuïtat del trànsit per als vianants, mitjançant la realització d'obres auxiliars que es precisin.

Els camins escolars: El procés d'elaboració i implantació d'un itinerari escolar ha d'implicar els infants, famílies, escoles, administració local, comerços i associacions. Cada agent tindrà un paper diferent, i serà l'administració local l'encarregada d'implantar el projecte de millora.

Pacificació del trànsit: Consisteix en la intervenció mitjançant un conjunt de mesures encaminades a reduir la intensitat i velocitat dels vehicles per aconseguir un espai públic més amable i tranquil on el vehicle rodat sigui compatible amb els desplaçaments per als vianants de manera segura i confortable. La guia proposa treballar en:

- Reducció dels volums de trànsit.
- Actuacions sobre la trajectòria dels vehicles.
- Elements reductors de la velocitat.
- Carrers de zona 30.
- Carrers de convivència.
- Carrers de vianants.

Plans de mobilitat per a vianants: Les millores de la mobilitat dels vianants requereixen l'establiment de plans d'actuació, l'objectiu del quals és fer accessible gradualment l'entorn existent, per tal que totes les persones puguin desplaçar-se a peu lliure i autònomament. El pla avaluarà les deficiències que existeixen en un espai determinat, definirà les actuacions necessàries per a adaptar-lo, les valorarà, prioritzarà i proposarà un pla d'etapes per a la seva execució amb l'objectiu de millorar les desplaçaments dels vianants als següents àmbit.

23 de setembre de 2020